

KØBENHAVNERIET FATTER PENNEN

Kærlig hilsen Københavnriet

»Kom og vær med – sluk telefonen, tænd sanserne og hengiv dig til brevskrivningens fortrolige rum«. Sådan opfordrede Det Kongelige Bibliotek til at deltage i brevskrivningskoncert i den gamle Læsesal Nord. Københavnriet tog dem på ordet og var med.

HENRIK VESTERBERG

Kære læsere
Husker De sangen om Pjerrot, der skrev til Månen? Så kan De jo nok forstå, at før han var færdig, »så var Månen borte, sådan kan det gå«.

Inde på den gamle læsesal på Det Kongelige Bibliotek den aften, jeg nu vil fortælle Dem om, undgik arrangørerne behændigt at begå samme fejl som den, Pjerrot og så mange andre efter ham ragede ud i, når de bare lige satte sig og gav sig til at skrive ud i det blå – helt uden på forhånd at have gjort sig forestillinger om formålet, emnet, hvor langt brevet skulle være, eller hvor lang tid de ville bruge på det.

Til brevskrivningskoncerten (arrangørerne fra Det Kongelige Bibliotek kalder det sådan, fordi der også er levende musik til seancen) i Læsesal Nord den aften havde man på forhånd defineret opgaven for os knap 50 tilmeldte brevskrivere sådan: Vi får tre blanke stykker papir og har en time, fra musikken begynder, til at skrive vores brev.

Arrangørerne er ret gode til at få os til at føle os velkomne i den mørke sal, der stort set kun er oplyst af de grønne læselamper ved pultene. Hver pult er nummereret. Ude i den store rungende forhal har vi hver især fået oplyst et nummer til vores pladser inde i den afdæmpede, fornemme gamle læsesal.

Oven på de tre A4-ark, en kuvert og en kuglepen ligger en lille seddel ved hver plads: »Træk vejret, sluk telefonen, og åbn ørerne«, står der:»Du har nu en time offline i selskab med musik, papir, pen og tanker om den særlige person, du gerne vil skrive til. Brug tiden til at skrive et brev, tegne kruseduller eller bare kigge ud i luften – det er op til dig.

Foran dig ligger papir af typen Svensk Arkiv. Det er fysisk stærkt og kemisk stabilt, så det kan holde i mange hundrede år. Hvis du skriver et kærestebrev af kaliber, overlever det din egen tid og findes måske en dag værdigt til opbevaring på Det Kongelige Bibliotek. Her er allerede en omfattende samling på omkring to millioner breve skrevet af blandt andre Karen Blixen, Adam Oehlenschläger og H.C. Andersen. Brevene kan læses på Læsesal Vest.

Mens du skriver, kan du nyde guitarist og komponist Mark Solborgs lydlandskaber, skabt specielt til og i aftenens rum. Det Kongelige Biblioteks Bevaringsafdeling har i hånden forsynet kuverten med et sølvtryk af bibliotekets logo. Udfyld den med en adresse i Danmark og lad dit brev ligge på bordet, når du går – så sender vi det.

Lyt, tænk, skriv.

Kendte navne ved pultene

Flere af deltagerne har forsynet sig med et glas vin eller en vand ude i den lille bar i forhallen, inden de indfinder sig på deres pladser. Mange af dem taler dæmpet sammen, flere sidder bare og ser ud i det højloftede gamle rum, der siden 1906 har været arnested for utallige specialer, forskningsstudier og andet researcharbejde. Lenin, Brandes, Martin Andersen Nexø, min lillesøster, John Chr. Jørgensen, Jens Andersen og Suzanne Brøgger har alle sammen sid-

det her ved pultene og de grønne lamper og læst, funderet og skrevet.

Man venter ligesom på, at en eller anden siger noget, introducerer det hele. Men det er helt unødvendigt. Aftalen er jo klar. Oppe ved en reol i 1. sals højde for enden af rummet slår Mark Solborg sin guitar an, og fra højttalerne placeret rundt om i de store tunge træreoler strømmer nu de første sprøde toner fra hans jazzimprovisationer ud i salen. Stilheden breder sig. Folk bøjer sig ind over pultene.

Aftenens brevskrivningskoncert er en del af en række arrangementer om 'Brevet', som Diamanten, Det Kongelige Bibliotek, har haft i løbet af efteråret. Under forskellige temaer har der forskellige steder på biblioteket været en række arrangementer, der på hver sin måde, med arrangørernes ord, har »vakt brevet til live«.

Breve ved de selvfølgelig meget om på Det Kongelige Bibliotek, hvor de som nævnt har en gigantisk samling af breve. Det Kongelige Bibliotek har også

tilknyttet en masse forskere, som har beskæftiget sig indgående med brevsamlinger og -udvekslinger, især fra kulturhistoriske personligheder, forfattere, forskere, for ikke at tale om statsapparatets brevkommunikation internt og udadtil gennem historien.

Arrangementerne, som nu det her den aften, jeg skriver om, går ud på at skabe nogle gode rammer for egentlig udførelse af den kunst, der lige så stille er forsvundet ud af hænderne på langt de fleste af os de seneste årtier: kunsten

at skrive breve. Godt nok kommunikerer vi alle sammen mere med hinanden på skrift end nogensinde før, men e-mails, sms'er, tweets og Facebook-opdateringer er nu engang noget andet end det gode, gamle håndskrevne brev. Det er selvfølgelig mere besværligt, krævende, dyrere og mere tidskrævende end alle de lettilgængelige kommunikationsmuligheder, informationsteknologien tilbyder. Men fænomenet brevskrivning handler jo samtidig også om meget af det, vi har sværest ved at

finde tid til i dag – »eftertanke, omhu, refleksion og personligt nærvær«, som Det Kongelige Bibliotek selv skriver i deres beskrivelse af arrangementsrækken.

Andre aftener har kendte danskere læst breve fra historiske kulturpersonligheder. Både deres egne og breve, de selv engang har modtaget. Flere af Det Kongelige Biblioteks egne forskere har fortalt om deres arbejde med at katalogisere, analysere og systematisere breve fra bibliotekets samling.

På mandag i næste uge fortæller Gert Posselt, der er videnskabelig medarbejder ved Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, om forfatteren Herman Bangs brevudvekslinger med vennen og kollegaen Peter Nansen og dennes kone, skuespilleren Betty Nansen, fra årene omkring 1880 til Bangs død i 1912. Ud af de knap 2.000 breve fra eller til Herman Bang, som Det Kongelige Bibliotek ligger inde med, er de 600 af dem skrevet til eller af de tre.

Posselt er netop blevet færdig med at digitalisere den store brevsamling. Han fortæller om sit arbejde som en slags opvarmning til aftenens store foredragsforestilling, hvor en række indbyrdes ret forskellige kulturpersonligheder, blandt andre musikeren Dicte, litteraturforskeren Hans Hertel, biografisten Jens Andersen og rocksangeren Steen Jørgensen, fortæller om eller læser op af breve, personlige eller fra andre, med tilknytning til emnet 'Eksil'.

Til mormor og morfar

Skal jeg være helt ærlig, og det skal man vel i et personligt brev som dette, så fik jeg sgu ikke selv skrevet meget brev under den der brevskrivningskoncert. Jeg var ligesom for overvældet af det hele. Sad og kikkede og iagttog, noterede forskellige observationer og tanker, som jeg kunne få brug for, når jeg skulle skrive dette. Men her står der altså også så meget, at jeg umuligt ville kunne nå det på en time. Nu er jeg ved at være ved vejs ende, så jeg kan godt afsløre, at det rent faktisk har taget lige knap fem timer at skrive. Jeg sidder inde i Politikens redaktionssekretariat. Det var midnat, da jeg begyndte. Nu kan jeg høre rengøringsdamen og lyden af hendes gulvmoppe, der svinger frem og tilbage, nærme sig min plads bagfra.

Men til sidst skal De, kære læser, nu De har holdt ved så længe, da lige have et par ord fra pigen, som sad ved pulten over for mig inde i Læsesal Nord og rent faktisk fik skrevet et brev den aften.

»Jeg har skrevet et brev til mine bedsteforældre, min mormor og morfar, der bor i Ebeltoft«, fortæller hun.

»Jeg var meget bevidst om ikke bare at skrive sådan, hvad jeg gik og lavede. I stedet gjorde jeg meget ud af fortælle dem, hvor meget de betyder for mig, og at skrive om de ting, jeg synes, vi har sammen, som er helt specielt for vores forhold. Stemningen og hele arrangementet satte mig ligesom lidt ekstra op, så jeg synes virkelig, jeg fik skrevet noget, der var vigtigt. Det er ikke sandsynligt, at jeg ville have skrevet på samme måde, hvis jeg skrev det derhjemme eller i skolen«, fortæller pigen, der hedder Lærke Hammer og også selv er fra Ebeltoft. Hun kom til København fra Vestjylland for halvandet år siden og læser audiologopædi på universitetet.

Kærlig hilsen og Keep Copenhagen weird

henrik.vesterberg@pol.dk

Breve, foredragsforestilling om breve i eksilet.

5. dec. kl. 19 i Dronningesalen på Det Kongelige Bibliotek, Diamanten.

Billetter via

www.Billetlugen.dk

Foredraget om Herman Bangs breve.

Samme dag kl. 17 i Blixensalen. Kun for medlemmer af Diamantklubben. Tilmelding:

www.densortediamant.dk

ANALOGT.

Under de grønne lamper i Det Kongelige Biblioteket kan man skrive et godt, gammeldags brev.

Foto: Mads Nissen